

คู่มือปฏิบัติงาน

ด้านบริหารงาน “วิชาการ”

โรงเรียนประถมนนทรี
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากรุงเทพมหานคร
สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ

คำนำ

คู่มือการบริหารงานวิชาการ เป็นเอกสารที่เขียนจากการบริหารงานวิชาการ จากสภาพที่เป็นจริง ของฝ่ายวิชาการโรงเรียนประถมนนทรี โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อเป็นแนวทางการปฏิบัติงาน และสร้างความเข้าใจในการนำหลักการบริหารมาสู่การปฏิบัติที่เป็นจริง ให้ได้ผลอย่างมีประสิทธิภาพพร้อมกับการพัฒนางานวิชาการในโรงเรียนสู่ชุมชนและท้องถิ่น

จากการที่โรงเรียนได้รับการสนับสนุนจาก องค์กรอื่น ผู้ปกครอง ครูและโครงการโรงเรียน ประชาธิรัฐในการพัฒนาการเรียนการสอน โดยได้รับการสนับสนุน วัสดุ อุปกรณ์ต่างๆ มาช่วย ส่งเสริมการเรียนการสอน การนำเทคโนโลยีคอมพิวเตอร์มาใช้ในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา ในการจัดการเรียนการสอนและการบริการจัดการ อันเป็นการสนองนโยบายของโรงเรียนและทาง ราชการตามยุทธศาสตร์การพัฒนาคุณภาพการศึกษา ตามแนวการปฏิรูปการศึกษา ของ พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ โดยเฉพาะการบริหารจัดการที่จะนำไปสู่ผลความสำเร็จต่างๆ ในการบริหารงานวิชาการสู่โลกกว้างและไปสู่ระดับที่มีคุณภาพทางการศึกษา

ฝ่ายบริหารวิชาการหวังเป็นอย่างยิ่งว่า คู่มือการบริหารงานวิชาการนี้คงเป็นประโยชน์และเป็นแนวทางในการบริหารงาน การพัฒนางานวิชาการในโรงเรียนให้เกิดประสิทธิภาพตาม เจตนารมณ์ตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 สืบไป

กลุ่มบริหารงานวิชาการ

คู่มือปฏิบัติงานด้านบริหารงานวิชาการ

แนวคิดหลักในการบริหารงานวิชาการ

งานวิชาการเป็นภารกิจหลักของสถานศึกษาที่ พ.ร.บ. การศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และแก้ไขเพิ่มเติม(ฉบับที่ 2) พ.ศ.2545 มุ่งให้กระจายอำนาจในการบริหารจัดการไปให้สถานศึกษาให้มากที่สุดด้วยเจตนารมณ์ที่จะให้สถานศึกษาดำเนินการได้โดยอิสระ คล่องตัวรวดเร็ว สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน สถานศึกษา ชุมชน ท้องถิ่น และ การมีส่วนร่วมจากผู้ที่มีส่วนได้เสียทุกฝ่าย ซึ่งจะเป็นปัจจัยสำคัญทำให้สถานศึกษามีความเข้มแข็งในการบริหารจัดการสามารถพัฒนาหลักสูตร และกระบวนการเรียนรู้ตลอดจนการวัดผล ประเมินผล รวมทั้งวัดปัจจัย เกื้อหนุนการพัฒนาคุณภาพนักเรียน ชุมชน ท้องถิ่นได้อย่างมีคุณภาพและมีประสิทธิภาพ

ความสำคัญของการบริหารงานวิชาการ

งานวิชาการถือว่าเป็นหัวใจของการบริหารการศึกษา เพราะจุดมุ่งหมายของสถานศึกษาก็คือ การจัดการศึกษาให้มีคุณภาพ ซึ่งขึ้นอยู่กับงานวิชาการทั้งสิ้น งานวิชาการเป็นกิจกรรมการจัดการเกี่ยวกับงานด้านหลักสูตร การนำหลักสูตรไปใช้ แบบเรียน งานการเรียนการสอน งานสื่อการเรียนการสอน งานวัดผลและประเมินผล งานห้องสมุด งานนิเทศการศึกษา งานวางแผนการศึกษา และงานประชุมอบรมทางวิชาการ เพื่อส่งเสริมให้ผู้เรียนบรรลุจุดหมายของการศึกษาที่กำหนดไว้อย่างมีประสิทธิภาพ งานวิชาการเป็นหัวใจของโรงเรียนหรือสถาบันการศึกษา ส่วนงานด้านอื่น ๆ เป็นองค์ประกอบที่จะทำให้สถาบันดำเนินไปด้วยความราบรื่นเท่านั้น เพราะหน้าที่ของโรงเรียนหรือสถาบันการศึกษาทุกแห่ง คือ การให้ความรู้แก่นักเรียนในด้านวิชาการ โดยการทำงานร่วมกับครู กระตุ้นเตือนครูให้คำแนะนำครู และประสานงานให้ครูทุกคนทำงานร่วมกันอย่างมีประสิทธิภาพในการสอน งานวิชาการเป็นงานหลักของการบริหารสถานศึกษา ไม่ว่าสถานศึกษาจะเป็นประเภทใด มาตรฐานและคุณภาพของสถานศึกษาจะพิจารณาได้จากผลงานด้านวิชาการ เนื่องจากงานวิชาการเกี่ยวข้องกับหลักสูตร การจัดการเรียนการสอน ซึ่งเป็นหัวใจของสถานศึกษาซึ่งอาจจะเกี่ยวข้องทางตรงหรือทางอ้อม ก็อยู่ที่ลักษณะของงานนั้น

วัตถุประสงค์

1. เพื่อให้การบริหารงานด้านวิชาการมีอิสระ คล่องตัว รวดเร็ว และ สอดคล้องกับความต้องการของนักเรียน สถานศึกษา ชุมชน ท้องถิ่น
2. เพื่อให้การบริหาร และการจัดการศึกษาของโรงเรียนได้มาตรฐาน และมีคุณภาพสอดคล้องกับระบบประกันคุณภาพการศึกษา และ ประเมินคุณภาพภายในเพื่อพัฒนาตนเอง และ จากการประเมินจากหน่วยงานภายนอก

3. เพื่อให้โรงเรียนพัฒนาหลักสูตร และ กระบวนการเรียนรู้ ตลอดจนปัจจัยหนุนการเรียนรู้ที่สนองต่อความต้องการของผู้เรียน ชุมชน และ ท้องถิ่น โดยยึดผู้เรียนเป็นสำคัญได้อย่างมีคุณภาพ และ ประสิทธิภาพ
4. เพื่อให้โรงเรียนได้ประสานความร่วมมือในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา และ ของ บุคคล ครอบครัว องค์กร หน่วยงาน และ สถาบันอื่นๆอย่างกว้างขวาง

วิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าประสงค์ อัตลักษณ์ และเอกลักษณ์ของโรงเรียนประถมนนทรี

วิสัยทัศน์

“ มุ่งสู่มาตรฐานการเรียนรู้ มีคุณธรรมนำความรู้ มีความเป็นไทย ใช้ชีวิตอย่างพอเพียง อยู่ในสังคมอย่างมีความสุข”

พันธกิจ

1. พัฒนานักเรียนให้เป็นผู้มีคุณธรรมนำความรู้ สู้ทักษะการดำรงชีวิต
2. ส่งเสริมบุคลากรให้มีความรู้ ความสามารถและทักษะการจัดการเรียนรู้
3. ส่งเสริมการมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการตามหลักธรรมาภิบาล
4. สร้างบรรยากาศและสิ่งแวดล้อมให้เป็นแหล่งเรียนรู้ที่เอื้อต่อการพัฒนาผู้เรียน
5. สร้างเครือข่ายความร่วมมือกับชุมชนและท้องถิ่น

เป้าประสงค์

1. นักเรียนมีคุณภาพตามมาตรฐานการเรียนรู้
2. นักเรียนมีคุณธรรม จริยธรรมและค่านิยมที่พึงประสงค์
3. นักเรียนมีนิสัยรักการเรียนรู้ และมีความสามารถทางวิชาการตามศักยภาพแต่ละ

บุคคล

4. นักเรียนรู้จักพึ่งตนเองและปฏิบัติตนโดยยึดหลักของปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

อัตลักษณ์

ยิ้มง่าย ไหว้สวย

เอกลักษณ์

สถานศึกษาพอเพียง

คำขวัญโรงเรียน

ประพฤติดี มีวินัย ใฝ่วิชา

ปรัชญาโรงเรียน

สุวิชาโน ภวักโหติ แปลว่า ผู้รู้ดีเป็นผู้เจริญ

สีประจำโรงเรียน

เขียว-เหลือง

คุณลักษณะที่พึงประสงค์

เมื่อผู้เรียนจบการศึกษาขั้นพื้นฐาน โรงเรียนประถมนนทรีมีความมุ่งหวังให้ผู้เรียนเกิดคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ดังนี้

1. รักชาติ ศาสน์ กษัตริย์
2. ซื่อสัตย์สุจริต
3. มีวินัย
4. ใฝ่เรียนรู้
5. อยู่อย่างพอเพียง
6. มุ่งมั่นในการทำงาน
7. รักความเป็นไทย
8. มีจิตสาธารณะ

สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน

ในการพัฒนาผู้เรียนตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน และหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 มุ่งเน้นพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณภาพตามมาตรฐานที่กำหนด ซึ่งจะช่วยให้ผู้เรียนเกิดสมรรถนะสำคัญ ดังนี้

1. ความสามารถในการสื่อสาร เป็นความสามารถในการรับและส่งสาร มีวัฒนธรรมในการใช้ภาษาถ่ายทอดความคิด ความรู้ความเข้าใจ ความรู้สึก และทัศนะของตนเองเพื่อแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสารและประสบการณ์อันจะเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาตนเองและสังคม รวมทั้งการเจรจาต่อรองเพื่อขจัดและลดปัญหาความขัดแย้งต่าง ๆ การเลือกรับหรือไม่รับข้อมูลข่าวสารด้วยหลักเหตุผลและความถูกต้อง ตลอดจนการเลือกใช้วิธีการสื่อสาร ที่มีประสิทธิภาพโดยคำนึงถึงผลกระทบที่มีต่อตนเองและสังคม

2. ความสามารถในการคิด เป็นความสามารถในการคิดวิเคราะห์ การคิดสังเคราะห์ การคิดอย่างสร้างสรรค์ การคิดอย่างมีวิจารณญาณ และการคิดเป็นระบบ เพื่อนำไปสู่การสร้างองค์ความรู้หรือสารสนเทศเพื่อการตัดสินใจเกี่ยวกับตนเองและสังคมได้อย่างเหมาะสม

3. ความสามารถในการแก้ปัญหา เป็นความสามารถในการแก้ปัญหาและอุปสรรคต่าง ๆ ที่เผชิญได้อย่างถูกต้องเหมาะสมบนพื้นฐานของหลักเหตุผล คุณธรรมและข้อมูลสารสนเทศ เข้าใจความสัมพันธ์และการเปลี่ยนแปลงของเหตุการณ์ต่าง ๆ ในสังคม แสวงหาความรู้ ประยุกต์ความรู้

มาใช้ในการป้องกันและแก้ไขปัญหาและมีการตัดสินใจที่มีประสิทธิภาพโดยคำนึงถึงผลกระทบที่เกิดขึ้นต่อตนเอง สังคมและสิ่งแวดล้อม

4. ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต เป็นความสามารถในการนำกระบวนการต่าง ๆ ไปใช้ในการดำเนินชีวิตประจำวัน การเรียนรู้ด้วยตนเอง การเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง การทำงาน และการอยู่ร่วมกันในสังคมด้วยการสร้างเสริมความสัมพันธ์อันดีระหว่างบุคคล การจัดการปัญหาและความขัดแย้งต่าง ๆ อย่างเหมาะสม การปรับตัวให้ทันกับการเปลี่ยนแปลงของสังคมและสภาพแวดล้อม และการรู้จักหลีกเลี่ยงพฤติกรรมไม่พึงประสงค์ที่ส่งผลกระทบต่อตนเองและผู้อื่น

5. ความสามารถในการใช้เทคโนโลยี เป็นความสามารถในการเลือก และใช้ เทคโนโลยีด้านต่าง ๆ และมีทักษะกระบวนการทางเทคโนโลยี เพื่อการพัฒนาตนเองและสังคม ในด้านการเรียนรู้ การสื่อสาร การทำงาน การแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ ถูกต้อง เหมาะสม และมีคุณธรรม

ขอบข่ายงานวิชาการ โรงเรียนประถมนนทรี

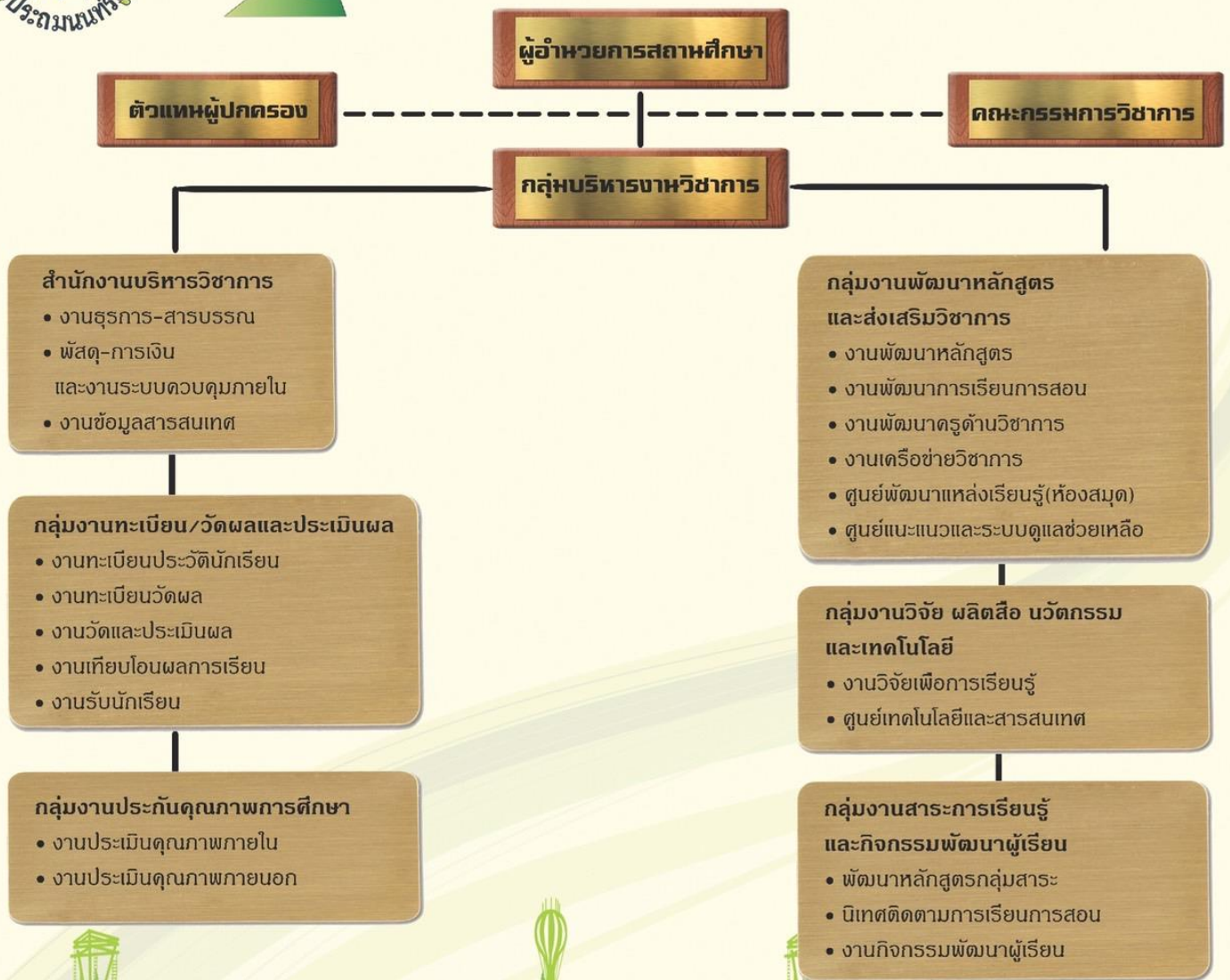
1. งานสำนักงานด้านการบริหารงานวิชาการ
2. งานพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา
3. งานพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น
4. งานวางแผนด้านการบริหารงานวิชาการ
5. งานจัดการเรียนการสอน
6. งานพัฒนากระบวนการเรียนรู้
7. งานทะเบียนวัดผลประเมินผลและเทียบโอนผลการเรียน
8. งานวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา
9. งานพัฒนาและส่งเสริมแหล่งเรียนรู้
10. งานนิเทศการสอน
11. งานแนะแนว
12. งานพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในและมาตรฐานการศึกษา
13. งานส่งเสริมชุมชนให้มีความเข้มแข็งทางวิชาการ
14. งานประสานความร่วมมือในการพัฒนาวิชาการกับสถานศึกษาและองค์กรอื่น
15. งานส่งเสริมและสนับสนุนงานวิชาการแก่บุคคล ครอบครัว องค์กร หน่วยงาน สถานประกอบการและสถาบันอื่นที่จัดการศึกษา

16. งานจัดทำระเบียบ และแนวปฏิบัติเกี่ยวกับงานด้านการบริหารงานวิชาการ
17. งานคัดเลือกหนังสือเรียน
18. งานพัฒนาและใช้สื่อเทคโนโลยี

ฝ่ายบริหารงานวิชาการมีหน้าที่ในการพัฒนาครูผู้สอนให้มีความรู้ความสามารถในการถ่ายทอดความรู้ และจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ มุ่งพัฒนาการเรียนรู้ของนักเรียนสู่มาตรฐานคุณภาพระดับสากล มีคุณธรรมจริยธรรมและคุณลักษณะอันพึงประสงค์ จึงแบ่งการบริหารออกเป็น 10 งาน ได้แก่ งานบริหารฝ่าย งานพัฒนาหลักสูตร งานการเรียนการสอน งานกลุ่มสาระการเรียนรู้และกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน งานนิเทศการสอน งานส่งเสริมวิชาการ งานแนะแนว งานทะเบียนวัดผล งานห้องสมุด งานวิจัยและพัฒนาและงานประกันคุณภาพ การศึกษา โดยมีรายละเอียดของภาระงานและความรับผิดชอบดังนี้

แผนผังโครงสร้างงานด้านบริหารงานวิชาการ

คู่มือปฏิบัติงาน ด้านบริหารงาน “วิชาการ”

โรงเรียนประถมนนทรี
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากรุงเทพมหานคร
สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ